

REFERAT FRA WILPF NORGES LANDSMØTE, OSLO 6. – 7. APRIL 2019

Kafe Le Mistral i Majorstuveien 37.

Underveis i referatet vises det til vedlegg og utdelte sakspapirer som ligger på hjemmesida.

DAG 1 – LØRDAG 6. APRIL

1. Åpning v/ Eli Hammer Eide

Eli ønsket deltakerne velkommen til landsmøtet på vegne av arrangørene som denne gangen var arbeidsutvalget og avdeling Oslo/Viken. Hun påpekte at det var gledelig med adskillig større deltakerantall enn på landsmøter de senere årene.

Tema for årets landsmøte var: Fred, miljø og klima.

2. Sakspapirer, innledende opplysninger og konstituering (se vedlegg 1)

Innkalling, dagsorden og sakspapirer til landsmøtet ble lagt ut på hjemmesiden ikff.no (presentert i nettutgaven av Fred og Frihet nr. 1.2019). Deltakerne var blitt oppfordret til å ta med utskrift av saksdokumentene. Revidert dagsorden, deltakerliste, innstillinger fra landsstyret og forslag til uttalelser ble delt ut ved møtestart.

Arbeidsutvalget hadde fremmet skriftlig forslag vedr. stemmerett og innstilt på at alle påmeldte hadde stemmerett. Landsmøtet vedtok forslaget, dvs. at alle landsmøtedelegatene hadde stemmerett.

Konstituering:

Valg av møteledere: Kari Nes og Åse Møller Hansen

Valg av referenter: Inger Karin Røe Ødegård og Gro Eriksen

Valg av resolusjonskomité: Ingegerd Austebø, Elisabeth Eide, Ingrid Eide, Elisabeth Koren, Audgunn Oltedal.

3. Presentasjon av møtedeltakerne (se vedlegg 1)

Det var 35 registrerte deltakere på landsmøtet.

Det ble lest opp en hilsen fra Trine Eklund. Trine informerte her om sin sykdomstatus og at hun etter all sannsynlighet ikke kunne delta på landsmøtet. Det var derfor meget gledelig at Trine var til stede deler av både første og andre landsmøtedag.

4. Politiske hovedsaker – landsstyrets beretning v/Liss Schanke

Liss innledet med å understreke landsmøtets hovedsak: Fred, Miljø og Klima.

Deretter rettet hun fokus mot fire hovedsaker som har vært sentrale i 2018 - som fortsatt er sentrale i 2019 og hvor vi ser noen positive tendenser.

1. Vi ser økt fokus på miljø og klima. Engasjert ungdomsbevegelse i Norge og mange andre land gir grobunn for forståelse og sammenheng mellom fred, miljø og klima.

2. Det er økt forståelse for feltet kvinner, fred og sikkerhet. F.eks. gjør Nobelprisen 2018 det enklere for IKFF å fortsette arbeidet på dette feltet, og å samarbeide med andre organisasjoner om dette.

3. Arbeidet mot atomvåpen er i framgang, særlig når det gjelder FN -traktaten om forbud mot bruk, lagring, produsjon og trusler er i framgang. Per i dag har 22 land ratifisert, 70 land har signert avtalen. Dessverre har verken Norge, eller noe NATO land signert. Det kan imidlertid ikke stanse prosessen. Når 50 land har ratifisert, er dette forbudet en internasjonal rett. Vi ser økt engasjement i denne saken, både fra store frivillige organisasjoner som Røde Kors og fra politiske ungdomsorganisasjoner som f.eks. AOF.

4. NATO øvelsen Trident Juncture bidro til å sette søkelys på noen av de negative sidene ved opprustning og militarisering:

- a) Den amerikanske basen på Værnes – som er i strid med norsk basepolitikk, og gjør oss til angrepsmål i krig
- b) Militærøvelsene nær russisk grense og den aggressive retorikken mot Russland, som bidrar til å etablere fiendebildet av Russland, og som gir grunn for opprustning – i strid med tidligere vekt på dialog og fredelig sameksistens.
- c) Forsvarsbudsjettet som ikke er fokusert på forsvar av norsk farvann og territorium – men på deltakelse i internasjonale angrepskriger, og som skaper lidelse, hat, miljø-ødeleggesler og flyktninger.
- d) NATO-alliansens strategi med førstebruk av atomvåpen.
- e) Anløp av ubåter, skip og landing av fly fra USA og andre NATO land som ikke er villige til å garantere at de ikke fører atomvåpen.
- f) Det militære utgiftsnivået. Fregatten Helge Ingstad som nylig havarerte har kostet 4 milliarder kroner.
- g) Den militære usikkerheten. Ingen liv gikk tapt ved Helge Ingstad-havariet som trolig skyldtes en kombinasjon av menneskelig og teknisk svikt. En tilsvarende kombinasjon av menneskelig og teknisk svikt kan utløse en atomkrig.
- h) Og i alle disse sakene: Det servile forholdet til USA – mangelen på selvstendig norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk

Landsstyrets beretning

(se hjemmesida, hefte 2 - <https://www.ikff.no/ikffs-landsmote-6-7-april-2019/>).

Etter gjennomgang av beretningen ble den diskutert i avdelingsgruppene.

Vedtak:

Beretning fra landsstyret godkjennes.

Det var enighet om at de positive tendensene fra innledningen skulle inkluderes i beretningens avsnitt vedr. politisk klima.

5. Lokalavdelingenes/arbeidsgruppenes beretninger

(Se hjemmesida, hefte 2 - <https://www.ikff.no/ikffs-landsmote-6-7-april-2019/>)

IKFF har i 2018 hatt avdelinger i Bergen, Hedmark/Oppland, Sandnes - og arbeidsgrupper i Florø, Stavanger og Oslo.

Lokalavdelingene presenterte sine beretninger med vekt på resultater og utfordringer.

Vedtak: Lokalavdelingenes/arbeidsgruppenes beretninger tas til orientering.

6. Opprettelse av senat og fredsminister v/Liss Schanke

(se hjemmesida, hefte 1 <https://www.ikff.no/ikffs-landsmote-6-7-april-2019/>)

Landsmøtet besluttet på møte 16.februar 2019 å opprette et senat i WILPF Norge bestående av medlemmer som har vært aktive i organisasjonen gjennom svært mange år (30 til 60 år). Deres kompetanse er av meget stor verdi for vårt arbeid i dag. Det er derfor viktig å holde kontakten, gi informasjon, gi muligheten til å delta i møter og diskusjoner, til å utføre ad hoc oppgaver – uten å måtte binde seg til å ha faste ordinære tillitsverv.

Vedtak:

Opprettelse av senat godkjennes

Det nye landsstyret får fullmakt til å gjøre mindre justeringer hvis det skulle bli nødvendig.

Disse medlemmene fikk utdelt bevis på sitt medlemskap i senatet:

- Eva Fidjestøl
- Mari Holmboe Ruge
- Ingrid Eide
- Trine Eklund
- Torild Skard
- Edel Havin Beukes

Utdelingen ble innledet med klassisk musikk v/DUO 2 – 13 år gamle Torje Gunvaldsen Råbu (fiolin) og Owen Sørbye Davis (cello). De har fått både nasjonale og internasjonale utmerkelser for sin musikkutøvelse.

FREDSMINISTER

Landsstyret hadde innstilt på oppnevning av fredsminister på følgende måte:

Ulike personer blant IKFF's medlemmer som kjenner organisasjonen godt og har vært aktive i organisasjonen, inviteres til å levere tekster. IKFFs fredsministre har en uavhengig og selvstendig stilling og står alene ansvarlig for sine uttalelser.

Aktuelle personer kan være Ingeborg Breines, Eli Hammer Eide, Ingrid Eide, Eva Fidjestøl, Kari Nes, Mari Holmboe Ruge, Liss Schanke, Margrethe Tingstad, Susanne Urban,

Tekstene sendes redaksjonskomiteen for Fred og Frihet til godkjenning.

Det sendes ut en pressemelding og opprettes en fane på hjemmesiden med «fredsminister»

Vedtak:

Opprettelse av fredsminister godkjennes.

Det nye landsstyret får fullmakt til å gjøre mindre justeringer hvis det skulle bli nødvendig.

Det nye landsstyret diskuteres hvordan og hvem som skal godkjenne tekstene fra fredsministeren

**7. Innledninger og kommentarer knyttet til landsmøtets hovedtema:
Fred, Miljø og klima v/Ingeborg Breines, Margrethe Tingstad, Åse Møller Hansen,
Edel H. Beukes, Eva Fidjestøl.**

Etter innledningene fulgte gruppediskusjon, spørsmål og plenumsdiskusjon.

Ingeborg Breines er styremedlem i ForUM. FN's handlingsplan for bærekraftig utvikling ble vedtatt i 2015 og gjelder for perioden 2016-2030. Ingeborg snakket om bærekraftsmål 16 – *Fremme fredelige og inkluderende samfunn*, samt delmål knyttet til dette hovedmålet. Hun påpekte at det har vært en lang kamp fra fredsorganisasjonenes side for å få fred nedfelt som eget mål. Hun poengterte at samarbeid mellom alle gode krefter/organisasjoner i arbeidet med måloppnåelse, er viktig for oss i IKFF nå. Bærekraftmålene er høyt på agendaen i de aktuelle samarbeidsorganisasjonene.

Viser til Ingeborgs artikkel i Fred og Frihet nr 1/2019.

Margrethe K. Tingstad er visepresident i WILPF International. Hennes innledning var knyttet til temaet *Miljø og matsikkerhet i krig og konflikter*. Hun påpekte krig og væpnet konflikt som hovedårsak til sult og mangel på mat. Matsikkerhet for alle er avhengig av samhandling verden over om å redusere utbredelsen og varigheten av væpnede konflikter.

Margrethes presentasjon følger referatet som vedlegg nr 4.

Viser for øvrig til hennes artikkel i Fred og Frihet nr 1/2019.

Åse Møller Hansen er styremedlem i IKFF avd. Bergen. Åse's tema var *Krigens og militarismens miljøkostnader*. Hun påpekte sammenhengen mellom klima og militære utslipp hvor forurensning av luft, vann og jord er en følge av krig. Det er behov for å sette de militære utslippene på dagsorden, de representerer hindringer for fredsbygging. Avslutningsvis nevnte Åse noen eksempler for "veier til fred og nedrustning": FN – resolusjoner, FNs fredskulturbegrep, SR1325, Grønne jobber, Alliansebygging, Fredsdepartement, Sterkere internasjonalt samarbeid på alle nivå, Kunst, film, musikk, kreativitet, Lovverk som beskytter jorden (ecocide).

Åse's presentasjon følger referatet som vedlegg nr 5.

Viser for øvrig til hennes artikkel i Fred og Frihet nr 1/2019.

Edel H. Beukes.

Edel kom like fra Sør-Afrika og hadde med seg mange inntrykk rundt krigen mot Libya. Hun viste til Ola Tunander sin bok «Årsaken til krigen i Libya». Selv mente hun «geopolitisk innflytelse», gull og olje, som årsaker til krigen. Libya hadde gratis helsestell, og arbeidere fra hele Afrika ble rammet. Ingen spurte hvem opprørerne var, og kaoset som oppstod likner på det som Venezuela har nå. Hun mener norske politikere visste for lite om staten Libya, og at norske militære burde ha vært stilt for retten for sitt angrep. NATO består av de store og sterke land som før var kolonimakter i Afrika.

Edel har skrevet en artikkel om krigen i Libya.

Eva Fidjestøl innledet med temaet *Atomkraft og klimapolitikk*.

Per i dag har 31 land atomkraft/avfall, og mye av dette avfallet ligger "på vent" til sikre lager er bygget. Bygge nye reaktorer som er billigere (økonomisk hensyn). Alle atomkraftverk er nedlagt i Norge, men vi har mye avfall – dette sendes til Frankrike.

Viser til Eva's artikkel med samme tematittel i Fred og Frihet nr 1/2019.

Åpent møte på Majorstua bibliotek, Harald Hårfagresgt. 2.

Årsmøtets første dag ble avsluttet med åpent møte på Majorstua bibliotek kl 16.00 hvor temaet var *Hvordan henger fred, miljø og klima sammen? Hvordan kan vi få fram denne sammenhengen?*

Innledere: Maren Esmark, generalsekretær i Naturvernforbundet, Ingrid Rostad, daglig leder i ForUM, Ingeborg Breines, IKFF og Margrethe Tingstad, IKFF.

Etter møtet var alle landsmøtedeltakere invitert hjem til Liss på middag.

DAG 2 – SØNDAG 7. APRIL

8. Regnskap 2018 og budsjett 2019 v/Liss Schanke

(se hjemmesida, hefte 2 - <https://www.ikff.no/ikffs-landsmote-6-7-april-2019/>)

Årsregnskapet 2018 viser totale utgifter og inntekter på 426.929 mot budsjettert 450.000. Det er et negativt resultat på kr 39.895, det innebærer at IKFF har benyttet 39.895 av den oppsparte egenkapitalen, halvparten av planlagt beløp på 70.000.

Se regnskap m/forklaringer i hefte 2.

Vedtak: Regnskapet for 2018 godkjennes.

Landsstyret hadde innstilt på at Hilde Jakobsen i firmaet Motzfeldt revisjon oppnevnes som ny revisor. Landsmøtet godkjente dette.

9. Budsjett 2019 – 2020

(se hjemmesida, hefte 1- <https://www.ikff.no/ikffs-landsmote-6-7-april-2019/>)

Det er helt vesentlig å øke IKFFs bærekraft ved å øke egne inntekter fra kontingent og gaver fordi det systematisk kuttes ned på offentlig støtte.

Det ble derfor foreslått å øke medlemskontingenten til kr 300 per år. IKFF oppfordrer de som kan til å betale kr 500 per år.

Det er også mulig å gi gaver, enten som månedlige trekk eller som engangsbeløp. Gaver over kr. 500 er fradragsberettigete på skatten.

Vi har fått en meget god avtale om bruk av lokaler av Norsk Kvinnesaksforening og Oslo Kvinnesaksforening.

Det ble oppfordret til å vurdere å gi testamentariske gaver til IKFF, se vedlegg 6.

Vedtak:

Budsjett for 2019 godkjennes.

Det nye landsstyret får fullmakt til å foreta budsjett-revisjoner hvis det skulle bli nødvendig.

Forslag til endret kontingent vedtatt mot 3 stemmer.

Norsk Kvinnesaksforening og Oslo Kvinnesaksforening får takk for god avtale av landsmøtet fra IKFF i form av blomst eller sjokolade.

Liss ble takket for solid innsats med drift/økonomi arbeid.

10. Arbeidsplan 2019 – 2020 v/Liss Schanke (se vedlegg 2)

IKFF/WILPF Norge er en av 40 seksjoner i WILPF. I august 2018 vedtok WILPF en internasjonal arbeidsplan på kongressen i Ghana. Den var omfattende med tiltak og aktiviteter for hele organisasjonen gjennom kongressperioden 2018-2021.

Utkast til arbeidsplan for IKFF/WILPF Norge 2019-2020 er basert på utvalgte punkter i den internasjonale arbeidsplanen.

Etter avdelingsvis gruppearbeid med drøfting av fordelte punkter i nasjonal arbeidsplan, presenterte avdelingene sine resultater og utfordringer for 2019 - 2020 i plenum. Referatene fra hver gruppe er limt inn under hvert av punktene i den nasjonale arbeidsplanen.

Vedtak:

Forslag til arbeidsplan godkjennes med tillegg om arbeid med ungdomsrekruttering i pkt.1, og tillegg i pkt 4.

11. Videre arbeid med fredsdepartement v/ Mari H. Ruge

(se hjemmesida, hefte 3 -<https://www.ikff.no/ikffs-landsmote-6-7-april-2019/>)

Mari takket avdelingen i Bergen for svært godt forarbeid. Hun vil nå, sammen med Ingrid Eide, trekke konklusjonene. Disse vil bli et politisk signal for Norge. Mari sammenliknet prosessen med den erkjennelsen det som skjedde i 1972, da behovet for miljøverndepartement ble erkjent.

12. Presentasjon av forslag til organisering av landsstyre og valg av landsstyre v/Liss Schanke og Edel H. Beukes.

Landsstyret ønsket at IKFF for perioden 2019-2020 skal prøve ut en forsøksordning med flatere organisering der man presiserer og fordeler konkrete arbeidsoppgaver mellom landsstyrets medlemmer og varamedlemmer og de lokallagene de representerer. Organisasjonsformen krever landsmøtevedtak om dispensasjon fra vedtektene i perioden 2019-2020, og landsstyret innstiller på slik dispensasjon.

Landsstyret mener at en flatere organisering uten AU kan føre til økt selvstendig beslutningsmyndighet for lokal-lagene, økt medlemsdemokrati og økt mangfold.

Landsmøtet 2020 får seg forelagt en evaluering av organiseringsforsøket.

Landsstyrekandidatene og andre involverte har fått tilsendt forslag om fordeling av arbeidsoppgaver (se vedlegg 7). Oppgavene diskuteres i disse personenes respektive lokalavdelinger.

Vedtak: Forslaget er vedtatt.

Forslag til landsstyre 2019 – 2020

Alle velges for ett år.

Lokallag	Landsstyremedlemmer
Oslo/Viken	Fast Liss Schanke
	Fast Elisabeth Koren
	Fast Elisabeth Eide
	Fast Audgunn Oltedal
	Vara Camilla Hansen
Hedmark/ Oppland	Vara Elisabeth Kristiansen
	Fast Kari Nes
	Vara Eli Hammer Eide
Bergen/ Hordaland	Vara Inger Karin Røe Ødegaard
	Fast Åse Møller- Hansen
	Vara Lidia Kleiberg
Sandnes/ Stavanger	Vara Karen Grønn-Nielsen
	Fast Tone Ravnaas
	Vara Ingegerd Austbø
	Vara Jorunn Karin Berg

Vedtak:

Forslaget til landsstyre 2019 – 2020 er vedtatt.

13. Presentasjon, diskusjon og vedtak av uttalelser v/ resolusjonskomiteen

Innholdet i alle uttalelsene ble behandlet av landsmøtet (se vedlegg 3).

Vedtak vedr. behandling av uttalelser:

Landsstyret ble gitt fullmakt til å foreta redigeringer, språklige forbedringer og event. forkortinger. Alle vedtatte uttalelser legges ut på hjemmesiden (www.ikff.no) som bakgrunn for lokale avisinnlegg og innledninger, noen sendes også ut som pressemeldinger.

- a) *Norge trenger et Fredsdepartement.* IKFF vil invitere organisasjoner i miljø- og fredsbevegelsen til samarbeid for å fremme forslag om opprettelse av fredsdepartement eller en statsråd for fred overfor partienes programarbeid før stortingsvalget 2021.
Forslaget ble enstemmig vedtatt.
- b) *Hent heim dei norske IS-kvinnene og barna deira.* Alle har rett til menneskelig behandling, uansett hvem du er, det er kjernen i menneskerettene.
Norske styresmakter må aktivt arbeide for at IS flykninger som er norske statsborgere kan komme til Norge, - mest haster det for barna og deres mødre. IKFF ber norske styresmakter tilrettelegge for at norske statsborgere som har vært tilknyttet IS, og som ønsker det, kan komme tilbake til Norge. Vi viser til at frivillige organisasjoner i samarbeid med UNHCR er villige til å bidra til å hente dem hjem.
Forslaget ble enstemmig vedtatt.

c) *Vern om asylretten*

Gjennom nasjonal politikk og internasjonalt samarbeid er asylretten blitt sterkt svekka. Noreg er i dag mellom dei land i Europa som har ein svært streng asylopolitikk. IKFF meiner arbeidet for eit sterkare vern om asylretten betyr endringar på tre område: Betre rettstryggleiken for asylsøkarar som er i landet.

Ta i mot fleire flyktningar.

Motarbeide årsakene til migrasjonskrisa; krig, valdelege konflikhtar og urettferd.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

d) *Utvid amnestiet for eldre lengeværende asylsøkere som ikke kan returneres til noe land.*

WILPF Norge/IKFF har vært blant dem som tidligere har tatt opp situasjonen for eldre, enslige, ureturnerbare kvinner som har fått endelig avslag på asylsøknad. Disse lever under uverdige forhold i år etter år på norske asylmottak.

Forslaget med tillegg enstemmig vedtatt.

e) *Nedrustning og avspenning – ikke opprusting og krigshissing.*

WILPF-Norge/IKFF ber Storting og Regjering:

a) Avvisa Trumps og Stoltenbergs krav om 2% auke i forsvarsbudsjettet

b) Ikkje kjøpa fleire F-35-fly enn me alt har bunde oss til.

c) Signera FNs atomvåpen-forbod

d) Arbeida for å få i gang samtalar/forhandlingar med Russland, med sikte på nedrusting, minka spenning i nord og gjenoppretting av tilliten.

e) Offentleggjera rammeavtalen mellom Norge og USA om Vardø-radaren.

Stortinget må informerast betre og media må få innsyn.

Enstemmig vedtatt.

f) *Vedtak 6 (organisasjonsvedtak)*

IKFFs landsmøte støtter initiativet fra IKFF Bergen om motstand mot anløp av atomubåter i norske farvann, og vil slutte seg til kampanjen.

g) *Vedtak 7 (Kortere utgave av Bergensforslaget, til bruk i valgkampen)*

NEI TIL ATOMUBÅTER I NORSKE FJORDER!

Det har vært en betydelig økning i antall anløp av allierte militære reaktordrevne fartøy til norske farvann. Statens Strålevern skriver at denne økningen medfører en økt risiko for at Norge kan bli berørt av en større eller mindre hendelse i et reaktordrevet fartøy.

IKFF er spesielt opptatt av militarismens konsekvenser for miljø i arbeidet sitt.

Gjennom vårt årelange arbeid mot atomvåpen, og spesielt uranvåpen og utarmet uran er vi blitt spesielt oppmerksomme på spørsmål knyttet til stråling. Vi krevet at Norge undertegner FNs atomvåpenforbud – og vil bidra til å høyne bevisstheten om at atomvåpenland er avhengige av atomkraftverk for å produsere det spaltbare materiale som trenges i atomvåpen.

Vi oppfordrer politiske partier til å stille seg bak kravet om atomubåt-frie norske fjorder og farvann.

Vedtaket enstemmig vedtatt.

- h) *Vedtak 8. Forslag til uttalelse fra Ingrid Eide: Flere kvinner må inn i fredsprosesser og fredsforhandlinger!* Forslaget ble enstemmig vedtatt.
- i) *Vedtak 9. Forslag til uttalelse fra Ingeborg Breines: Militæret må med i miljø- og klimaregnskapet!* Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Protokoll – underskrives av Kari Nes og Åse Møller-Hansen

Hamar og Sandnes 19. april 2019

Referenter:

Inger Karin Røe Ødegård (sign.) og Gro Eriksen (sign.)

Protokoll:

Bergen og Hamar 7. mai 2019

Kari Nes

Åse Møller Hansen

VEDLEGG

1. Dagsorden; stemmerett; deltakere
2. Arbeidsplan
3. Resolusjoner
4. Magrethe Tingstads presentasjon
5. Åse Møller Hansens presentasjon
6. Ang. testamentariske gaver til IKFF
7. Forslag til fordeling av arbeidsoppgaver